

Elin Ring
Förbundsstrateg
Social välfärd/RSS
Elin.ring@kfjh.se

Sociala samrådsgruppen, SocSam

Anna Lindestig
Enhetschef Östersunds kommun
Anna.lindestig@ostersund.se

Insatser utan behovsprövning

Förslag till beslut

Sociala samrådsgruppen rekommenderar kommunerna i Jämtland Härjedalen att besluta:

1. Att från och med den 1 juli 2025 tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning i enlighet med Bilaga 1. Insatser som länsverksamheterna erbjuder utan biståndsbeslut
2. Att genomförande av insatserna utan individuell behovsprövning från och med den 1 juli 2025 ska dokumenteras enligt Bilaga 1. Insatser som länsverksamheterna erbjuder utan biståndsbeslut

Sammanfattande bedömning

1 juli 2025 träder ny Socialtjänstlag i kraft. I den nya lagen finns bestämmelser om insatser utan behovsprövning och dokumentation kopplat till dessa insatser. Länets kommuner har verksamheterna Centrum mot våld, Mini Maria, Barnahus och Familjerådgivningen gemensamt. Östersund är huvudman och samarbetet regleras genom avtalssamverkan. Då de insatser verksamheterna ger riktar sig till medborgare i samtliga av länets kommuner finns behov av att ta likalydande beslut avseende insatser utan behovsprövning.

I detta ärende framgår vilka insatser länsverksamheterna tillhandahåller utan biståndsbeslut från och med den 1 juli 2025 och hur dessa dokumenteras. Kommunerna i Jämtland Härjedalen föreslås besluta i enlighet med förslaget.

Bakgrund

En ny socialtjänstlag träder i kraft 1 juli 2025. Den lyfter fram vikten av att arbeta mer förebyggande med lätt tillgängliga insatser. Kommunen får enligt 11 kap. 5 § i förslag till ny socialtjänstlag besluta om att vissa insatser för personliga behov ska gå att tillhandahålla utan individuell behovsprövning. Socialnämnden ska även få tillhandahålla insatser utan behovsprövning till barn som fyllt 15 år oberoende av vårdnadshavarens samtycke. Kommunen behöver ta ställning till vilka villkor som ska gälla för insatsen, om insatsen ska vara öppen för alla eller om den enskilde måste uppfylla vissa villkor för att kunna ta del av den.

Av 14 kap. 3 § ny socialtjänstlag framgår att handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av insatser ska dokumenteras, om inte annat följer av 4 eller 5 §. Av 14 kap. 4 § ny socialtjänstlag framgår att skyldigheten att dokumentera inte gäller uppgifter om enskildas personliga förhållanden vid rådgivning. Av 14 kap. 5 § ny socialtjänstlag framgår att undantag från

dokumentation i fråga om enskilds personliga förhållanden kan beslutas av socialnämnden i fråga om specifika insatser. Beslutet måste motiveras av särskilda skäl kopplade till insatsens syfte och karaktär. Exempel på när anonymitet kan vara avgörande är insatser som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution, beroendeproblematik eller andra särskilt utsatta grupper. Undantag kan också vara aktuellt för öppna mötesplatser där dokumentation inte anses nödvändig. Det finns fortfarande en skyldighet att dokumentera övriga uppgifter enligt huvudregeln i 14 kap. 3 §, såsom antalet deltagare, kön, ålder eller avidentifierade uppgifter om svårigheter som uppstår under insatsen eller orsaker till att någon avslutar deltagande i förtid.

Länets kommuner har flertalet gemensamma verksamheter för vilka Östersund är huvudman och där samarbetet regleras genom avtalssamverkan. En inventering av vilka insatser som länsverksamheterna tillhandahåller utan biståndsbeslut i dagsläget har genomförts av Östersunds kommun. Då de insatser verksamheterna ger riktar sig till medborgare i samtliga av länets kommuner finns behov av att ta likalydande beslut avseende insatser utan behovsprövning inför att den nya lagen träder i kraft.

Aktuella verksamheter är:

- Centrum mot våld
- Mini Maria
- Barnahus
- Familjerådgivningen

Bilaga

1. Insatser som länsverksamheterna erbjuder utan biståndsbeslut

Elin Ring
Förbundsstrateg Kommunförbundet Jämtland Härjedalen

Anna Lindestig
Enhetschef Östersunds kommun